

IV

(Tájékoztatások)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

TANÁCS

A Tanács következtetései (2010. május 11.) az oktatás és a képzés szociális dimenziójáról

(2010/C 135/02)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

TEKINTETTEL:

1. az oktatás és a képzés hatékonyságáról és méltányosságáról szóló, a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által 2006. november 14-én elfogadott következtetésekre ⁽¹⁾ amelyekben a tagállamok felkérést kaptak, hogy gondoskodjanak méltányos oktatási és képzési rendszerekről, amelyek célja olyan lehetőségek, hozzáférés, bánásmód és eredmények biztosítása, amelyek függetlenek a gazdasági-társadalmi környezettől és az olyan egyéb tényezőktől, amelyek az oktatás tekintetében hátrányt okozhatnak;
2. az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról szóló, 2006. december 18-i európai parlamenti és tanácsi ajánlásra, ⁽²⁾ amely rávilágít annak fontosságára, hogy a tagállamok biztosítsák a kulcskompetenciák elsajátításának lehetőségét mindenki számára és hozzák meg a megfelelő intézkedéseket azok érdekében, akiknek oktatási hátrányuk révén különleges támogatásra van szükségük ahhoz, hogy tanulási képességeiket kiaknázhassák;
3. az új munkahelyekhez szükséges új készségekről szóló, 2007. november 15-i tanácsi állásfoglalásra, ⁽³⁾ amely hangsúlyozta, hogy előre fel kell mérni, hogy milyen készségekre lesz szükség, és növelni kell az általános készség szintet, elsőbbséget biztosítva az alacsony képzettségű, valamint a gazdasági és társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett személyek oktatásának és képzésének;
4. az egyetemeknek Európa globális tudásalapú gazdaságban való versenyképességét célzó modernizálásáról szóló, 2007.

november 23-i tanácsi állásfoglalásra, ⁽⁴⁾ amely megerősítette az egész életen át tartó tanulási lehetőségek bővítésének, a nem hagyományos és a felnőtt tanulók felsőoktatásba való bejutása fokozásának, valamint az egyetemek egész életen át tartó tanulási dimenziója fejlesztésének fontosságát;

5. a felnőttkori tanulásról szóló, 2008. május 22-i tanácsi következtetésekre, ⁽⁵⁾ amelyek kiemelték, hogy növelni kell a még mindig jelentős számú alacsony képzettségű munkavállaló készség szintjét, továbbá hangsúlyozták a felnőttkori tanulásnak a társadalmi kohézió és a gazdasági fejlődés elősegítésében betöltött szerepét;
6. a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai évről (2010) szóló, 2008. október 22-i európai parlamenti és tanácsi határozatra, ⁽⁶⁾ amely szerint a munkaerőpiac változó szükségleteihez alkalmazkodó alapvető készségek és képesítések hiánya jelentősen gátolja a társadalmi befogadást;
7. a szakoktatás és szakképzés (VET) területén való fokozott európai együttműködés jövőbeni prioritásairól szóló, a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott, 2008. november 21-i következtetésekre, ⁽⁷⁾ amelyek hangsúlyozták, hogy a szakképzés nemcsak a versenyképességet, az üzleti teljesítményt és az innovációt mozdítja elő a globalizált gazdaságban, hanem a méltányosságot, a kohéziót, a személyes fejlődést és az aktív polgári szerepvállalást is, valamint hogy a szakképzést valamennyi célcsoport számára vonzóbbá kell tenni;

⁽¹⁾ HL C 298, 2006.12.8., 3. o.⁽²⁾ HL L 394, 2006.12.30., 10. o.⁽³⁾ HL C 290, 2007.12.4., 1. o.⁽⁴⁾ 16096/1/07 REV 1.⁽⁵⁾ HL C 140, 2008.6.6., 10. o.⁽⁶⁾ HL L 298, 2008.11.7., 20. o.⁽⁷⁾ HL C 18, 2009.1.24., 6. o.

8. „A fiatalok felkészítése a XXI. századra: az iskolák területén folyó európai együttműködés programjáról” című, a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által 2008. november 21-én elfogadott következtetésekre,⁽⁸⁾ amelyekben a tagállamok felkérést kaptak a magas színvonalú oktatási lehetőségekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítására, különösen az olyan gyermekek és fiatalok számára, akik a személyes, szociális, kulturális és/vagy gazdasági körülményeik miatt hátrányt szenvedhetnek;
9. a migráns háttérű gyermekek oktatásáról szóló, 2009. november 26-i tanácsi következtetésekre,⁽⁹⁾ amelyekben felkérték a tagállamokat, hogy tegyék meg a megfelelő lépéseket az adott – helyi, regionális vagy országos – illetékességi szinteken annak érdekében, hogy oktatási rendszerük háttértől függetlenül minden egyes gyermek számára azonos lehetőségeket kínáljon méltányosság és esély tekintetében, továbbá mindegyikük számára megadja a képességeik maradéktalan kibontakoztatásához szükséges támogatást;
10. az ifjúságpolitika terén folytatott európai együttműködés megújított keretéről (2010–2018) szóló, 2009. november 27-i tanácsi állásfoglalásra,⁽¹⁰⁾ amelyben felkérték a tagállamokat, hogy biztosítsák a fiataloknak a minőségi oktatáshoz és képzéshez való egyenlő mértékű hozzáférését valamennyi szinten, továbbá mozgósítsák elő a formális oktatás és a nem formális tanulás közötti kapcsolatokat;

ÉS KÜLÖNÖS TEKINTETTEL:

az oktatás és képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről („Oktatás és képzés 2020”) szóló, 2009. május 12-i tanácsi következtetésekre,⁽¹¹⁾ amelyek a méltányosság, a társadalmi kohézió és az aktív polgári szerepvállalás előmozdítását a négy stratégiai cél egyikeként határozták meg, és amelyek az európai átlagteljesítményre vonatkozóan öt referenciaszintet határoztak meg („európai referenciaértékek”), melyek szintén jelentős hangsúlyt helyeznek a méltányosság megvalósítására;

ÉS FIGYELEMMEL:

a 2010. március 11–12-én Madridban tartott, „Befogadó oktatás: a társadalmi kohézió előmozdítása” elnevezésű konferenciára;

MEGJEGYZVE, HOGY:

az oktatási és képzési rendszereknek az EU egészében biztosítaniuk kell mind a méltányosságot, mind a kiválóságot. Az iskolai végzettség szintjének emelése, továbbá a kulcskompetenciák elsajátításának biztosítása mindenki számára alapvető

fontosságú nemcsak a gazdasági növekedés és a versenyképesség tekintetében, hanem a szegénység csökkentése és a társadalmi befogadás előmozdítása szempontjából is;

az oktatáson és a képzésen keresztül megvalósuló társadalmi befogadásnak azonos hozzáférési lehetőségeket kell biztosítania a minőségi oktatáshoz, és méltányos elbánást kell garantálnia, többek közt azért, hogy a kínálatot az egyének igényeihez igazítsák. Ezzel egyidejűleg egyenlő esélyeket kell biztosítani a lehető legjobb eredmények elérésére azért, hogy mindenki számára biztosítsa a kulcskompetenciák legmagasabb szintű elsajátítását;

TUDATÁBAN ANNAK, HOGY:

az oktatási és képzési rendszerek jelentősen hozzájárulnak a társadalmi kohézió, az európai társadalmakban való aktív polgári szerepvállalás és az egyéni kiteljesedés megerősítéséhez. E rendszerek képesek elősegíteni a felfelé irányuló társadalmi mobilitást, és megtörni a generációkon át tartó szegénységet, hátrányos társadalmi helyzetet és kirekesztődést. Szerepük tovább fokozható azért, hogy hozzáigazítsuk e rendszereket a polgárok kulturális gazdagság, meglévő tudás és kompetenciák, illetve tanulási szükségletek tekintetében meglévő eltérő háttérhez;

az oktatás nem az egyetlen oka, és nem is az egyetlen megoldása a társadalmi kirekesztésnek. Az oktatási intézkedések önmagukban nem valószínű, hogy enyhítik a többszörös hátrányok hatását, ezért több ágazatot átfogó megközelítésekre van szükség, amelyek révén az ilyen intézkedések tágabb szociál- és gazdaságpolitikával kapcsolhatók össze;

a fokozódó nemzetközi verseny magas szintű szakmai készségeket igényel, a multikulturális és többnyelvű környezetben való alkotás, innováció és munkavégzés képességével együtt. Ez és a népességszökkenés még fontosabbá teszi, hogy általában emelkedjen az oktatási és képzési rendszerekben szerzett iskolai végzettségek szintje, biztosítva, hogy mindenki, a fiatalok és a felnőttek egyaránt – társadalmi-gazdasági háttérüktől vagy személyes körülményeiktől függetlenül – maradéktalanul kibontakoztathassák a bennük rejlő képességeket az egész életen át tartó tanulás révén. Ebben a tekintetben különös figyelmet kell szentelni a sajátos oktatási igényű személyek, a migráns háttérű személyek, illetve a roma közösséghez tartozó személyek igényeinek;

a gazdasági válság társadalmi hatásainak kiterjedésével – valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai éve (2010) ⁽¹²⁾ összefüggésében – világossá vált, hogy a gazdasági visszaesés súlyosan érintette a leghátrányosabb helyzetűeket, miközben veszélyezteti az ezen csoportokat célzó költségvetési erőfeszítéseket is;

⁽⁸⁾ HL C 319, 2008.12.13., 20. o.

⁽⁹⁾ HL C 301, 2009.12.11., 5. o.

⁽¹⁰⁾ HL C 311, 2009.12.19., 1. o.

⁽¹¹⁾ HL C 119, 2009.5.28., 2. o.

⁽¹²⁾ L. 6. lábjegyzet.

ELISMERI, HOGY:

ha Európa az Európa 2020 stratégiában foglaltak szerint fenn tartható, magas szintű foglalkoztatáson és megerősített társadalmi kohézió nyugvó, tudáslapú gazdaságként kíván versenyezni és prosperálni, az oktatás és a képzés szerepe az egész életen át tartó tanulás összefüggésében létfontosságú lehet. A kulcskompetenciák elsajátításának biztosítása mindenki számára az egész életen át tartó tanulás keretében rendkívül fontos szerepet fog játszani a polgárok foglalkoztathatóságának, társadalmi befogadásának és személyes kibontakozásának a javításában;

az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszere („Oktatás és képzés 2020”) alapján elfogadott európai referenciaértékek összefüggésében sürgősen csökkenteni kell az alapkészségek – különösen az olvasás (a vonatkozó jelenlegi adatok szerint a tanulók negyede nem képes megfelelő szinten olvasni és írni) – tekintetében jelenleg gyengén teljesítők számát, valamint tovább kell csökkenteni az oktatást és képzést korán elhagyók számát, ugyanakkor növelni kell a kisgyermekkori nevelésben és gondozásban való részvételt, növelni kell a felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatalok számát, valamint a felnőttek részvételét az egész életen át tartó tanulásban. Ezek a szükségletek különösen égetőek a hátrányos helyzetűek esetében, akik statisztikailag általában sokkal rosszabbul teljesítenek minden egyes referenciaérték tekintetében. A stratégiai keretrendszer céljait csak a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett személyek szükségleteinek kielégítése révén lehet megfelelően megvalósítani;

ÚGY VÉLI, HOGY:

a tagállamok által elért társadalmi befogadási szintek közötti különbségek azt mutatják, hogy jelentős tér kínálkozik az egyenlőtlenségek és a kirekesztés csökkentésére az EU-ban, akár strukturális változások, akár a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett tanulóknak nyújtott további támogatás révén. A méltányosság és a kiválóság nem egymást kizáró, hanem egymást kiegészítő tényezők, és ezekre kell törekedni mind nemzeti, mind európai szinten. Noha minden tagállam helyzete más és más, az európai együttműködés segíthet meghatározni a társadalmi befogadás és a méltányosság előmozdításának a kiválóságra való törekvést nem veszélyeztető módjait;

a mindenki számára magas színvonalat biztosító és az elszámoltathatóságot megerősítő, a személyre szabott, befogadó megközelítéseket elősegítő, a korai beavatkozást támogató és különösen a hátrányos helyzetű tanulókat célzó rendszerek fontos mozgatórugói lehetnek a társadalmi befogadás előmozdításának;

a tanulók támogatására szolgáló rendszerek – például ösztöndíjak, kölcsönök és további, nem pénzbeli juttatások – fontos

szerepet játszhatnak az egyenlő hozzáférés elősegítésében, különösen a felsőoktatásban. Tekintettel az oktatás pénzügyi forrásaira nehezedő növekvő nyomásra, létfontosságú lesz a közberuházások hatékonyságának a növelése; a különböző finanszírozási rendszerek kialakításának és hatásának elemzése segítheti a megalapozott döntéshozatalt;

EZENFELÜL ÚGY VÉLI, HOGY:

a kisgyermekkori nevelés és az iskolai oktatás tekintetében:

1. a magasan képzett személyzetet foglalkoztató és megfelelő gyermek/személyzet arányt felmutató, minőségi kisgyermekkori nevelésben és gondozásban való részvétel pozitív hatású valamennyi gyermek számára, és a leginkább hátrányos helyzetűek számára jár a legtöbb előnnyel. A megfelelő ösztönzők és támogatás biztosítása, a kínálat hozzáigazítása az igényekhez, valamint a hozzáférhetőség növelése javíthatja a hátrányos helyzetű gyermekek részvételi arányát ⁽¹³⁾;
2. a társadalmi befogadás előmozdításának egyik leghatékonyabb módja a kulcskompetenciák elsajátítását lehetővé tévő magas színvonalú oktatás biztosítása mindenki számára. További támogatásra van szükség azon iskolák esetében, ahol magas a hátrányos helyzetű tanulók aránya;
3. a korai iskolaelhagyás sikeres megelőzéséhez (a pl. személyes vagy társadalmi-gazdasági körülményekre, illetve tanulási nehézségekre visszavezethető okok miatt) az iskolaelhagyás veszélyének kitett csoportokról való ismeretek bővítésére van szükség helyi, regionális és nemzeti szinten, valamint olyan rendszerekre, amelyek korai szakaszban azonosítják az ennek a veszélynek kitett tanulókat. Olyan átfogó, ágazatközi stratégiákat kell végrehajtani, amelyek az iskola egészére kiterjedő és rendszerszintű szakpolitikákkal a korai iskolaelhagyáshoz vezető különböző tényezőket célozzák meg. A veszélyeztetett tanulók testre szabott támogatása magában foglalhatja a személyre szabott tanulás biztosítását, a tanácsadást, a mentorálási és tutorálási rendszereket, a szociális támogatásokat, valamint a tanulást támogató, tanórán kívüli tevékenységeket;
4. a befogadási stratégiák minden egyes oktatási intézmény szintjén erőteljes irányítást tesznek szükségessé, valamint megkövetelik az eredmények és a minőség rendszeres nyomon követését, a megfelelő tanárképzéssel, a tanárok szerepvállalásával és motiválásával támogatott magas szintű innovatív tanítást, az egyéb szakemberekkel való együttműködést és kellő források rendelkezésre bocsátását. Az arra rászoruló tanulók integráltabb támogatásához a szülőkkel és a közösség érintett szereplőivel való együttműködésre van szükség, például az iskolai időn kívüli nem formális és informális tanulási tevékenységek területén;

⁽¹³⁾ E szöveg alkalmazásában a „hátrányos helyzetű” meghatározás adott esetben magában foglalja a sajátos nevelési igényű tanulókat is.

5. valamennyi tanulónak előnyére válik, ha a hagyományos oktatási keretek között megteremtjük a sajátos nevelési igényű tanulók sikeres befogadásához szükséges feltételeket. A személyre szabott megközelítések alkalmazásának növelése – például a személyre szabott tanulási tervek és az értékelésnek a tanulási folyamat támogatására való felhasználása –, annak biztosítása, hogy a tanárok rendelkezzenek a tanulók különbözőségének kezeléséhez és a különbözőségekből fakadó előnyök kiaknázásához szükséges készségekkel, az együttműködő tanítás és tanulás alkalmazásának előmozdítása, valamint a hozzáférés és a részvétel szélesebb körűvé tétele példák arra, hogy hogyan lehet a minőséget mindenki előnyére javítani;

a szakképzés tekintetében:

— a változatos és a – többek között a tantárgyakon átívelő – kulcskompetenciákra fokozott hangsúlyt fektető szakképzési kínálat olyan tanulmányi pályafutást biztosíthat az egyéneknek, amelynek révén jobb képesítésekre tehetnek szert, és könnyebben bejuthatnak a munkaerőpiacra. A hátrányos helyzetű csoportok esetében a szakképzés szerepe növelhető azáltal, hogy a kínálatot az egyének igényeihez igazítjuk, megerősítjük a pályaaorientációt és a tanácsadást, elismerjük a különböző formában végzett korábbi tanulmányokat és előmozdítjuk a munkahelyi tanulás különböző formáit. A szakképzésben való részvétel növelése – különösen az alacsony képzettségűek részéről – kulcsfontosságú az aktív befogadási megközelítés szempontjából és annak érdekében, hogy az ipari változások esetén vissza tudjuk szorítani a munkanélküliséget,

a felsőoktatás tekintetében:

1. a hátrányos helyzetű tanulók ambícióinak növeléséhez és a felsőoktatáshoz való hozzáférésük javításához meg kell erősíteni a pénzügyi támogatási rendszereket és az egyéb ösztönzőket, és javítani kell azok szerkezetét. A megfizethető, elérhető, megfelelő és átvihető diákkölcsönök, valamint a rászorultság alapján járó ösztöndíjak sikeresen növelhetik azoknak a részvételi arányát, akik nem tudják megfizetni a felsőoktatásban való részvétel költségeit;
2. a rugalmasabb és diverzifikáltabb tanulási pályák – például a korábbi tanulmányok elismerése, a részdíjs és a távtanulás – elősegíthetik a felsőoktatás összeegyeztethetőségét a munkahelyi vagy családi feladatokkal, és ösztönözhetik a nagyobb fokú részvételt. A felsőoktatásban való részvétel mértékének nyomon követésére és növelésére, személyre szabott támogatás nyújtására, valamint a pályaaorientáció, a mentorálás és a készségfejlesztés megerősítésére irányuló intézkedések végrehajtása – különösen a felsőfokú tanulmányok kezdeti szakaszában – javíthatja a felsőoktatási tanulmányaikat sikeresen befejező hátrányos helyzetű tanulók arányát;
3. különleges erőfeszítésekre van szükség – elsősorban a finanszírozás tekintetében – annak biztosításához, hogy teljes mértékben figyelembe vegyék azoknak a hátrányos helyzetű diákoknak a szükségleteit, akik egyébként nem tudnának élni a mobilitási programok nyújtotta lehetőségekkel;

4. az egyenlőtlenség, a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem fokozható azáltal, hogy elismerjük, hogy a felsőoktatási intézményeknek társadalmi felelősségük, hogy a tudásból származó előnyöket visszajuttassák a társadalomba és a tudást a tágabb – mind a helyi, mind a globális szintű – közösség szolgálatába állítsák, és hogy eleget tegyenek a társadalmi szükségleteknek;

5. a felsőoktatási intézmények ezenfelül társadalmi felelősségüknek is eleget tehetnek azáltal, hogy erőforrásaikat a felnőtt, az informális és nem formális tanulók rendelkezésére bocsátják, fokozzák a társadalmi kirekesztéssel kapcsolatos kutatást, elősegítik az innovációt és aktualizálják az oktatási erőforrásokat és módszereket;

a felnőttoktatás tekintetében:

1. a felnőttoktatáshoz való hozzáférés kibővítése új lehetőségeket teremthet az aktív befogadás és a fokozott társadalmi szerepvállalás szempontjából, különösen az alacsony képzettségűek, a munkanélküliek, a sajátos igényű felnőttek, az idősek és a migránsok tekintetében. Ez utóbbiak tekintetében a befogadó ország nyelvénél vagy nyelveinek elsajátítása fontos szerepet játszik a társadalmi integráció előmozdításában, valamint az alapvető készségek és a foglalkoztathatóság javításában;
2. a különböző környezetekben és több érdekelt fél (többek között a köz- és a magánszektor, a felsőoktatási intézmények, a helyi közösségek és a nem kormányzati szervezetek) részvételével kínált felnőttkori tanulás – a személyes, az állampolgári, a szociális vagy a foglalkoztatással kapcsolatos okokból történő tanulást is ideértve – döntő fontosságú a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett csoportok elérése szempontjából. Különös tekintettel a foglalkoztatással kapcsolatos okokból történő tanulásra, a vállalkozások gyakorolhatják vállalati szociális felelősségüket azáltal, hogy jobban előre jelzik a strukturális változásokat és lehetőségeket biztosítanak az átképzésre;
3. célszerű megvizsgálni a nemzedékek közötti tanulásban rejlő lehetőséget mint a fiatalabb és az idősebb generációk közötti kommunikáció és szolidaritás elősegítésének, valamint az ismeretek és szaktudás átadásának eszközét, ami révén áthidalható a növekvő digitális szakadék és csökkenthető a társadalmi elszigetelődés;

az egész életen át tartó tanulás tekintetében:

— a rugalmas tanulási pályákat nyújtó oktatási és képzési rendszerek, amelyek a lehető legtovább nyitva tartják a lehetőségeket, és nem vezetnek „zsákutcába”, segítenek a hátrányok legyőzésében. Hozzájárulnak továbbá a társadalmi-gazdasági vagy kulturális marginalizáció, valamint az alacsony elvárásokból fakadó gátló hatások elkerüléséhez. Megkönnyítheti az átmenetet a tanulók számára az egész életen át tartó pályaaorientáció és a megszerzett készségek,

például a korábbi tanulmányok és tapasztalatok érvényesítése, a felvételi követelmények diverzifikálása az oktatás és a képzés minden szintjén – a felsőoktatást és a felnőttoktatást is ideértve –, valamint ha több figyelmet fordítanak a tanulási környezet minőségére és vonzerejére. Innovatív pályaorientációra, valamint a többi szociális szolgálattal és a civil társadalommal való együttműködésre van szükség ahhoz, hogy elérjük az oktatási és képzési rendszereken kívüli, hátrányos helyzetű csoportokat is,

ENNEK MEGFELELŐEN FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT, HOGY:

a kisgyermekkori nevelés és az iskolai oktatás tekintetében:

1. biztosítsanak szélesebb körű hozzáférést a minőségi kisgyermekkori neveléshez és gondozáshoz annak érdekében, hogy valamennyi gyermek – különösen a hátrányos helyzetűek vagy a sajátos nevelési igényűek – számára biztos kezdetet tegyenek lehetővé, és növeljék a tanulási motivációt;
2. javítsák az egyes iskolák által nyújtott minőséget és csökkentsék az iskolák között és az egyes iskolákon belül a minőségben mutatkozó eltéréseket a lehetséges társadalmi-gazdasági vagy kulturális marginalizálódással szembeni fellépés érdekében;
3. összpontosítsanak a legfontosabb alapkészségek elsajátítására, mindenekelőtt az írás-olvasási, számolási és – elsősorban a migráns háttérű tanulók esetében – nyelvi készségekre;
4. ösztönözzék az iskolák közötti kapcsolatépítést a tapasztalatoknak és a bevált gyakorlatok példáinak a megosztása céljából;
5. a veszélyeztetett diákokat azonosító korai előrejelző rendszerek kialakításával fokozzák a korai iskolaelhagyás megelőzésére irányuló erőfeszítéseket, továbbá az iskolák szintjén ösztönözzenek olyan beilleszkedési stratégiákat, amelyek a minőségre összpontosítanak, és amelyeket az egész életen át tartó tanulásra összpontosító megfelelő vezető- és tanárképzés támogat;
6. annak érdekében, hogy a támogatás minden diák számára biztosítva legyen, dolgozzanak ki személyre szabottabb megközelítéseket és rendszerszintű válaszokat, a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű diákoknak pedig biztosítsanak további segítséget;
7. hangsúlyozzák az iskolai oktatás fontosságát a diákok ambícióinak növelése, valamint nemcsak a tanulási képességek előmozdítása, hanem a tanulási motiváció serkentése érdekében is;
8. tegyék vonzóbbá a tanári hivatást, nyújtsanak megfelelő továbbképzést és biztosítsák az erős iskolai vezetést;

9. erősítsék az iskoláknak a szélesebb társadalommal szembeni elszámoltathatóságát; erősítsék meg az iskolák és a szülők, az üzleti élet és a helyi közösségek közötti partnerségeket, és folytassák a formális és nem formális tevékenységek integrálását;

10. mozdítsanak elő sikeres, a befogadó oktatásra vonatkozó megközelítéseket valamennyi tanuló, így a sajátos nevelési igényű tanulók számára is, azáltal, hogy az iskolákat tanulóközösségekké alakítják, ahol ösztönzik a befogadás-tudat kialakulását és egymás kölcsönös támogatását, és ahol valamennyi tanuló képességeit elismerik. Kísérjék figyelemmel ezeknek a megközelítéseknek a hatását, különösen annak érdekében, hogy az oktatási rendszer minden szintjén segítsék a sajátos nevelési igényű tanulók oktatáshoz való hozzáférését és növeljék a tanulmányaikat sikeresen befejezők arányát;

a szakképzés tekintetében:

1. segítsék elő a kulcskompetenciák elsajátítását szakképzési pályák és programok révén, és tegyenek megfelelőbb lépéseket a hátrányos helyzetű tanulók szükségleteinek kielégítésére;
2. fejlesszék tovább a szakképzést, és ezáltal tegyék lehetővé a tanulók számára, hogy kialakítsák saját személyre szabott képzési pályájukat;
3. törekedjenek annak biztosítására, hogy a szakképzési rendszerek megfelelően illeszkedjenek az oktatási és képzési rendszerek egészébe, és olyan rugalmas képzési utakat foglaljanak magukban, amelyek lehetővé teszik a tanulók számára az ágazatok közötti átjárást és a munka világába való bekapcsolódást;
4. erősítsék meg a pályaorientációs és a tanácsadási tevékenységeket, valamint az ezzel kapcsolatos tanárképzést, hogy segítséget tudjanak nyújtani a diákoknak a pályaválasztásban és az oktatáson belüli váltásokban, valamint az oktatásból a foglalkoztatás világába történő átmenetben. Ez különösen fontos a sikeres munkaerő-piaci integrációhoz és a sajátos nevelési igényű diákok beilleszkedéséhez;

a felsőoktatás tekintetében:

1. tegyék szélesebb körűvé a felsőoktatáshoz való hozzáférést például a hallgatókat célzó pénzügyi támogatási rendszerek megerősítésével, valamint a rugalmas és diverzifikált tanulási pályák révén;
2. dolgozzanak ki olyan szakpolitikákat, melyek célja – többek között a hallgatóknak nyújtott, egyénre szabott támogatás, iránymutatás és mentorálás révén – a felsőfokú tanulmányok befejezési arányának a növelése;
3. folytassák a tanulói mobilitás akadályainak felszámolását, bővítsék a mobilitási lehetőségeket, valamint javítsák a tanulói mobilitás minőségét, többek között a hátrányos helyzetű hallgatók mobilitását célzó, megfelelő ösztönzők biztosítása révén;
4. támogassanak felnőtt hallgatók és más, nem hagyományos tanulók részére kialakított speciális programokat;

a felnőttképzés tekintetében:

1. erősítsék meg azokat a szakpolitikákat, melyek célja, hogy az alacsonyan képzett, munkanélküli felnőttek és adott esetben a migráns háttérű polgárok képesítést szerezhessenek, vagy készségeiket „eggyel magasabb szintre” továbbfejleszthessék, továbbá bővítsék a fiatal felnőttek számára nyújtott, második esély típusú oktatást;
2. mozdítsanak elő annak biztosítását szolgáló intézkedéseket, hogy mindenki elsajátíthassa a tudásalapú társadalomban való élethez és tanuláshoz szükséges alapkészségeket és kulcskompetenciákat, különösen az olvasási és az IKT-készségeket;

továbbá általában véve erősítsék meg az oktatási és képzési rendszerek szociális dimenzióját az alábbiak révén:

1. az oktatási pályák átjárhatóságának fokozása, valamint az oktatási és képzési rendszereken belüli és az e rendszerek közötti mobilitás és az azokban való részvétel akadályainak megszüntetése;
2. szorosabb kapcsolatok kialakítása az oktatás és a munka világa, valamint tágabb értelemben a társadalom között a foglalkoztatathatóság javítása és az aktív polgári szerepvállalás ösztönzése érdekében;
3. az előzetes tanulás – többek között az informális és a nem formális tanulás – érvényesítési és elismerési rendszerének létrehozása, valamint az egész életen át tartó pályaeorientáció fokozott alkalmazása a hátrányos helyzetű és az alacsonyan képzett tanulók körében;
4. a hátrányos helyzetűeket célzó pénzügyi támogatási intézkedések hatásának és eredményességének értékelése, valamint az oktatási rendszerek és struktúrák kialakításának a hátrányos helyzetűekre gyakorolt hatásainak az elemzése;
5. az eredményekre, a korai iskolaelhagyók arányára és a tanulók társadalmi-gazdasági háttérére vonatkozó adatok gyűjtésének mérlegelése, különösen a szakképzésben, a felső-oktatásban és a felnőttképzésben;
6. az oktatással megvalósuló társadalmi befogadás területén az egyes tagállamok helyzetéhez igazodó, számszerűsített célok meghatározásának a mérlegelése;

7. más szakpolitikákkal együttműködésben e célok integrált megközelítése kialakításának mérlegelése;

8. megfelelő forrás biztosítása a hátrányos helyzetű diákok és iskolák számára, és adott esetben az Európai Szociális Alap és az Európai Regionális Fejlesztési Alap használatának kiterjesztése a társadalmi kirekesztésnek az oktatás révén való csökkentése érdekében;

ENNEK MEGFELELŐEN FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT ÉS A BIZOTTSÁGOT, HOGY:

1. működjenek együtt a méltányosság, a társadalmi kohézió és az aktív polgári szerepvállalás stratégiai prioritásai tekintetében, az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerének („Oktatás és képzés 2020”) összefüggésében a nyitott koordinációs módszer aktív alkalmazásával, valamint a bolognai és a koppenhágai folyamat szociális dimenziójának végrehajtásával, továbbá a felnőttkori tanulásról szóló 2008-as tanácsi következtetésekkel összhangban álló intézkedések elfogadásával;
2. törekedjenek az egész életen át tartó tanulás programja és adott esetben az Európai Szociális Alap, az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Progress-program minden egyes részének aktív alkalmazására az oktatással és képzéssel megvalósuló társadalmi befogadás erősítése érdekében, valamint azért, hogy a programok új generációira vonatkozó javaslatok is erőteljesen koncentráljanak e dimenzióra;
3. mozdítsák elő és támogassák a hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű tanulók transznacionális mobilitási programokban, partnerségekben és projektekben – különösen az egész életen át tartó tanulás programja keretében létrehozottakban – való nagyobb arányú részvételét;
4. támogassák az oktatás és képzés méltányosságának növelését célzó szakpolitikák eredményességét vizsgáló összehasonlító kutatásokat, más nemzetközi szervezetekkel együttműködésben bővítsék a tudásbázist, továbbá biztosítsák a kutatási eredmények széles körben való terjesztését;
5. mozdítsák elő az oktatás és képzés azon szerepét, amelyet a társadalmi befogadás és a szociális védelem megvalósításának kulcsfontosságú eszközeként játszik.